

EEN KOMPAS NAAR DE TOEKOMST

Meditatie ds. Gerard Rinsma zondag 25 november 2018

Epistellezing: Openbaring 1:1-8

Evangelielezing: Marcus 13:14-27

Lieve mensen, gemeente van onze Heer Jezus Christus

Bij alles wat christenen door de eeuwen heen geloofd hebben over die voleinding – en dat is heel wat – is de rode draad altijd geweest: het gaat ergens naar toe. We zijn ergens naar op weg. Vanaf het begin van de schepping, die daar al op aangelegd is.

Maar als het ging om de invulling daarvan, dan liepen de verwachtingen ver uiteen. In de bijbel vinden we veel van die voorstellingen, visioenen, die apocalyptisch gekleurd zijn.

In tijden van crisis kregen dit soort gedachten heel sterk de overhand.

Ook in onze tijd leven dit soort visioenen en gedachtes.

Het is niet mijn bedoeling om deze mensen belachelijk te maken, Dat is niet mijn bedoeling, maar wel dat ze te weinig gehoord hebben naar het woord van Jezus aan het eind van dit hoofdstuk: Niemand weet wanneer die dag of dat moment zal aanbreken, de engelen in de hemel niet en de Zoon niet, alleen de Vader. ¹ Ja, we horen het goed. Zelfs de Zoon weet niet wanneer die dag zal komen.²

Dat zou alle zelfbenoemde profeten toch tot grote terughoudendheid moeten manen, als zelf Jezus van zichzelf zegt dat hij niet weet wanneer dat zal plaatsvinden. Dat zou alle getalgoochelaars tot twee keer nadenken moeten brengen voor ze een datum voor de eindtijd überhaupt noemen. Pretenderen zij meer te weten dan Jezus in dit evangelie? Dichterbij de Vader te staan dan de Zoon?

Daarom roept Marcus in verzet tegen die barre geruchten, zijn gemeente op tot nuchtere kalmte: je moet niet meelopen met al die valse profeten en voorspellers van het einde der wereld. Als iemand dan tegen jullie zegt: “Kijk, dit is de Messias, ” of: “Daar is hij, ” geloof het dan niet, want er zullen valse messiassen en valse profeten komen, die tekenen en wonderen zullen verrichten om Gods uitverkorenen zo mogelijk te misleiden³

Maar wat dan wel? Waar kunnen we ons wel aan vasthouden? En ons op oriënteren?

¹ Marcus 13:32

² En dat was voor bijvoorbeeld Albert Schweitzer reden om te veronderstellen, dat Jezus zelf zich kon vergissen en zich ook vergist zou hebben. Ondanks zijn lijden en sterven, stelde Schweitzer, is het Rijk Gods er niet gekomen.

³ Marcus 13:21-22

*Want wij kunnen niet leven zonder een teken,
een simpel signaal dat in ons bestaan
niet louter het toeval de dingen bepaalt,
maar dat tenslotte al onze lotgevallen
veilig geborgen zijn in uw handen,
dat al onze haren die ter aarde vallen
zorgvuldig door u worden geteld
Maar gééf ons dan bij tijden dat teken,
als wij U zoeken, laat U dan vinden,
verras ons en maak ons veerkrachtig.*

Tot de kinderen: we hebben een kompas nodig. Weten jullie hoe een kompas werkt? De naald wijst naar het noorden. En als je dan met het kompas in de hand naar de naald toe beweegt en tenslotte de naald precies naar het noorden wijst, dan weet je welke kant je op moet gaan. Zo'n kompas zou ik deze wereld willen wensen, alle opgejaagde mensen, alle uit balans geraakte mensen. Alle noem maar op. Storm die gaat liggen, water dat tot rust komt, omdat iemand hen toespreekt. Met gezag, zodat zelfs de wind en het meer hem gehoorzamen. Nee, niet met geweld en niet met harde hand worden ze bedwongen. Maar omdat ze zijn gezag herkennen en erkennen. Dat is de innerlijke en morele autoriteit van de gene die tot hen spreekt. En hen tot rust maant, tot kalmte, tot het vinden van een nieuw evenwicht. Op zo iemand hoop ik. Zo iemand wens ik mensen toe.

Want ik zeg u heel eerlijk. Ik ben geen apocalypticus; ik geloof niet dat de nieuwe wereld er alleen maar komen, als die voorafgegaan wordt door een periode van grote rampen en kosmische catastrofes. Ook al heeft Jezus wél zo in apocalyptische termen en beelden over de komst van het koninkrijk van God gesproken in dit evangelie.⁴

En ook al heeft Marcus de woorden van Jezus ingekleurd met de kosmische ramp van toen: de uitbarsting van de Vesuvius in 79, waarbij Pompeï en Herculaneum bedolven werden onder een laag lava en waar toen dagen, weken, maanden lang de zon, maan en sterren werden verduisterd door de aswolken.⁵

⁴ Den Heijer, van Jezus naar Christendom, pg. 147

⁵ Vgl Marcus 13:24-35 Maar in de dagen na de verschrikkingen zal de zon verduisterd worden en de maan geen licht meer geven, de sterren zullen uit de hemel vallen en de hemelse machten zullen wankelen met de uitbar-

sting van de vulkaan de Vesuvius in 79. De vulkaanuitbarsting had tot gevolg dat de steden van Pompeï en Herculaneum werden vernietigd. Door het ooggetuigenverslag van Plinius de Jongere is er veel bekend over de uitbarsting.

C. PLINIUS TACITO SUO S.

Een verzoek van Tacitus

1) Je vraagt dat ik je schrijf over het overlijden van mijn oom, opdat jij het des te beter kan overleveren aan de toekomstige generaties. Ik bedank je; want ik zie dat onsterfelijke roem verzekerd is voor zijn dood, als die door jou verheerlijkt wordt. (2) Want hoewel hij door de verwoesting van zeer mooie landstrekken, zoals hele bevolkingsgroepen, zoals steden, omgekomen is in een gedenkwaardig voorval, als het ware om eeuwig te leven, hoewel hij zelf zeer veel onvergankelijke werken geschreven heeft, toch zal de eeuwigheid van jouw geschriften veel toevoegen aan zijn onsterfelijkheid. (3) Alleszins meen ik dat het gelukzaligen zijn aan wie het door een geschenk van de goden gegeven is dingen te doen die het beschrijven waard zijn of dingen te schrijven die het lezen waard zijn, maar ik meen dat zij aan wie elk van beide gegeven is, de gelukzaligsten zijn. In het aantal van deze gelukzaligsten zal mijn oom door zijn en jouw boeken zijn. Des te liever neem ik het op mij, eis ik zelfs met aandrang, dat wat jij mij opdraagt.

(4) Mijn oom was te Misenum en hij voerde ter plaatse het commando over een vloot. vierentwintig Augustus, ongeveer het zevende uur rond een uur 's middags, wees mijn moeder hem erop dat er een wolk verscheen met een zeer ongewone grootte en aanblik. (5) Nadat hij in de zon gelegen had, vervolgens een koud bad genomen had, had hij liggend een lichte maaltijd genomen en hij was aan het studeren; hij eiste zijn sandalen, klom naar de plaats van waar dat vreemd verschijnsel het best bekeken kon worden. Een wolk ontstond - het was voor diegenen die van ver toekeken onzeker uit welke berg (later vernam men dat het de Vesuvius geweest was).

Hiervan zou de gelijkenis en de vorm door geen andere boom meer dan door een pijnboom kunnen worden weergegeven. (6) Want ze verspreidde zich met een soort van takken als het ware opstijgend in de hoogte met een zeer lange stam. Ik geloof, omdat ze door een krachtige luchtstroom gestuwd werd, vervolgens is die luchtstroom zwakker geworden en is de wolk tot stilstand gekomen of zelfs omdat ze overwonnen door haar gewicht zich oploste in de breedte. Soms was ze stralend wit, soms vuil en vol vlekken, naargelang ze aarde of asse omhooggebracht had. (7) Het leek hem iets groots en het van dichterbij onderzoeken waard, zoals vanzelfsprekend is voor een zeer geleerd man. Hij beval dat een snelle galei gereedgemaakt moest worden en hij bood mij de gelegenheid als ik samen met hem zou willen gaan. Ik antwoordde dat ik liever wilde studeren en toevallig had hijzelf mij iets om te schrijven gegeven. (8) Hij ging weg van huis; hij ontving een briefje van Rectina van Tascus, die door het dreigende gevaar zeer in paniek geraakt was (want haar landgoed lag aan de voet van de Vesuvius en er was geen mogelijkheid tot de vlucht, tenzij via schepen): ze smeekte dat hij haar weghaalde van het zo grote gevaar. (9) Hij veranderde zijn plan en dat wat hij uit weetgierigheid begonnen was, zette hij met heldhaftigheid verder. Hij liet de vierremers te water, ging zelf aan boord om niet alleen Rectina, maar velen hulp te bieden (want de prachtige kust was drukbevolkt). (10) Hij haastte zich daarheen, vanwaar anderen vluchtten, recht de koers, recht het roer gericht naar het gevaar, zo onbevreesd dat hij alle bewegingen van die ramp, alle vormen, zoals hij ze waargenomen had met zijn ogen, dicteerde en nauwkeurig opschreef.

(11) Er viel al asse op de schepen, hoe naderbij ze kwamen, des te warmer en dichter opeen, zelfs al puimstenen en door het vuur zwartgeblakerde en gebroken steen, plotseling ontstond er een ondiepte en door de explosie van de berg waren de kusten ontoegankelijk. Nadat hij een beetje getwijfeld had of hij het roer zou omgooien, zei hij vervolgens aan de stuurman, die hem aanzette het zo te doen: "Het lot helpt de dapperen. Ga naar Pomponianus." (12) Pomponianus was te Stabiae, gescheiden door de baai die er tussen ligt (want de kust maakt een geleidelijke, maar diepe bocht): hoewel het gevaar daar nog niet vlakbij was, was het toch al duidelijk waarneembaar en, toen het gevaar groeide, was het zeer dichtbij, hij had zijn bagage samengebracht op de schepen, vastbesloten tot de vlucht, als de tegenwind gaan liggen was. En toen werd mijn oom daarheen geleid door een zeer gunstige wind, hij omhelsde de bevende Pomponianus, troostte hem, spoorde hem aan en om door zijn zelfzekerheid de vrees van Pomponianus te verminderen, beval hij weggebracht te worden naar de badkamer. Nadat hij een bad genomen had, ging hij aan tafel en hij at of opgewekt of (wat even groots is) opgewekt lijkend. (13) Intussen lichtten uit de berg de Vesuvius op verscheidene plaatsen zeer brede vlammen en hoge branden op, waarvan de schittering en helderheid verhevigd werd door de duisternis van de nacht. Als remedie tegen de angst zei mijn oom herhaaldelijk dat er door de angst van de landbouwers vuren achtergelaten waren en dat de achtergelaten landgoederen in verlatenheid brandden. Toen begaf hij zich te ruste en hij sliep weliswaar echt. Want door hen, die voorbij zijn kamer kwamen, werd zijn ademhaling gehoord, die bij hem wegens de omvang van zijn lichaam vrij zwaar en luidruchtig was. (14) Maar de binnenplaats van waar men naar zijn kamer kon gaan, was zo omhooggekomen helemaal gevuld met asse vermengd met puimstenen, dat hem de uitgang onmogelijk gemaakt zou worden, als er langer oponthoud in de slaapkamer zou zijn. Nadat hij gewekt was, kwam hij

Want ik wil geen pessimist zijn, die in een doemscenario gelooft, dat zich

tevoorschijn en voegde hij zich weer bij Pomponianus en de overigen, die doorgewaakt hadden. (15) Gezamenlijk overlegden ze of ze binnen de huizen moesten blijven of in de openlucht moesten rondwalen. Want de huizen wankelden door de talrijke en uitgebreide trillingen en ze leken alsof ze uit hun grondvesten getild waren, nu eens hierheen dan weer daarheen weg te gaan of terug te keren. (16) Anderzijds vreesde men onder de blote hemel voor de val van puimstenen, hoewel licht en poreus. Maar toch verkoos de vergelijking van de gevaren dat laatste. En bij mijn oom overwon het ene redelijke argument het andere, bij de anderen de ene vrees de andere. Ze legden kussens op hun hoofd en bonden die vast met doeken: dit was een bescherming tegen vallende voorwerpen. (17) Elders was het al dag, daar was de nacht zwarter en dichter dan alle andere nachten. Toch trachtten veel fakkels en allerlei lampen die duisternis te verdrijven. Ze besloten naar de kust te gaan en van dichtbij te bekijken of de zee nu al schepen liet vertrekken, maar ze bleef nog altijd woest en vijandig. (18) Daar ging mijn oom liggen op een uitgespreide doe; hij vroeg telkens weer om fris water en dronk het op. Dan joegen vlammen en de geur van zwavel, de voorbode van vlammen, de anderen op de vlucht en deden hem opstaan. (19) Steunend op twee slaafjes stond hij recht en zakte dadelijk weer in elkaar -zoals ik het begrijp- omdat door de te dikke walm zijn adem blokkeerde en zijn luchtpijp werd afgesloten, die van nature bij hem al zwak en beklemd was en vlug ontstoken. (20) Toen het daglicht teruggekeerd was (dat was de derde dag sinds die dag, die hij voor 't laatst gezien had), werd zijn lichaam gevonden, ongeschonden, ongedeerd en helemaal gekleed, zoals hij was. De houding van zijn lichaam was eerder die van iemand die rust dan van een overledene.

(21) Intussen in Misenum waren mijn moeder en ik... Maar dat heeft niets te maken met de geschiedenis, en jij wilde niets anders weten dan over zijn dood. Ik ga dus eindigen. (22) Een ding zal ik er nog aan toevoegen: dat ik alles nauwkeurig heb vermeld, waar ik bij was en wat ik onmiddellijk na de feiten had gehoord, wanneer men zich de waarheid het best herinnert. Jij mag eruit halen wat je verkiest. Het is immers iets anders een brief te schrijven dan een geschiedkundig werk, het is iets anders voor een vriend te schrijven dan voor iedereen. Gegroet.

Zeventien jaar voor de uitbarsting van de Vesuvius in 62 vond er een zware aardbeving plaats rondom de berg. Deze aardbeving zorgde voor veel schade in de plaatsen aan de Baai van Napels en met name de stad Pompeï had geleden onder de aardbeving.[1] Veel van de schade die de stad had geleden was in 79 nog niet hersteld. Twee jaar na de eerste aardbeving vond een tweede plaats, ditmaal een van een kleinere schaal. Zowel Suetonius als Tacitus maakten hier melding van.[2][3]

De inwoners van de regio raakten op den duur gewend aan de aardbevingen die voorkwamen. Plinius de Jongere schreef erover dat: "ze niet specifiek alarmerend waren, omdat ze veelvuldig voorkwamen in Campanië." Vanaf 20 augustus 79 begonnen er aardschokken die in hevigheid en in aantal toenamen richting de vierentwintigste.[4] In totaal heeft de uitbarsting van de Vesuvius twee dagen geduurd. Omstreeks een uur na de middag barstte de vulkaan uit op 24 augustus. Al in de ochtend was de berg gaan roken. Bij de uitbarsting kwam er in eerste instantie veel as vrij dat de omgeving bedekte. In de nacht die er op volgde of in de ochtend van 25 augustus kwam de Pyroclastische stroom van de vulkaan vrij. Deze wisten zelfs de plaats Misenum te bereiken. In de avond van de tweede dag was de uitbraak voorbij. Door de uitbraak kampte een groot deel van Midden-Italië met stofregens. In 1982 is er voor het eerst goed onderzoek gedaan naar de uitbarsting in 79. Sigurdsson, Cashdollar en Sparks constateerden dat de uitbarsting in twee verschillende fases plaatsvond.[5] De eerste achttien tot twintig uur was er sprake van een Plinische eruptie waarbij het aan puimsteen regende. Deze fase werd opgevolgd door de Peléetype eruptie waarbij de pyroclastische stromen vrijkwamen. Twee van deze golven wisten Pompeï te bereiken. Tijdens de uitbraak van de Vesuvius kwam Plinius de Oudere om. Hij was als marinecommandant gelegerd in Misenum en bij de uitbraak van de vulkaan zeilde hij uit om de bewoners van Stabiae te redden en om aldaar onderzoek te doen. Er gaan verschillende verhalen rond omtrent zijn dood, maar doordat hij te dichtbij bij de vulkaan kwam zou hij ademhalingsproblemen hebben gekregen. Ook een hartaanval wordt niet uitgesloten waardoor hij overleed.[6]

Bij de uitbraak van de Vesuvius kwamen ook Drusilla, een dochter van Herodes Agrippa I, en haar zoon om. Naar verluidt zijn er tijdens de uitbarsting in 79 zo'n 16.000 mensen omgekomen in Pompeï en Herculaneum.[7] Rond 2003 zijn er 1044 afgietsels gemaakt van de indrukken van de lichamen in de as die waren gevonden in en rond Pompeï.[8]

Doordat de steden Pompeï en Herculaneum bij de uitbraak van de Vesuvius werden bedolven onder de lava en de as bleven de steden goed geconserveerd. Doordat de beloofde hulp van keizer Titus uitbleef, raakten de steden in de vergetelheid en werden de steden pas in de 18e eeuw herontdekt. Voor de archeologen die in de steden aan de slag gingen bleek de ontdekking van Pompeï en Herculaneum een zegen te zijn. Door de goede geconserveerde status van de steden kregen de archeologen veel inzicht in het leven van de Romein tijdens de hoogtijdagen van het Romeinse Keizerrijk.[9]

onvermijdelijk moet voltrekken, als het einde komt.

Ik heb namelijk kinderen, u misschien ook, misschien zelfs kleinkinderen, achterkleinkinderen. En ik hoop dat die er zullen blijven komen. voor hen hoop ik en geloof ik dat het mogelijk om het evenwicht in de natuur, in de wereld, en het leven van mensen te herstellen. Want het is er op of er onder. Wij zijn, zo zei president Obama, de eerste generatie, die de klimaatveranderingen zullen merken en de laatste generatie, die er iets aan zal kunnen doen. Daarom is het er op of er onder.⁶

Ik hoop dát, omdat ik geloof in God, die onze tijd omvat met zijn eeuwigheid, de alfa en de omega, die is, die was en die komt.

Ik hoop op geloof in een nieuw evenwicht, een nieuwe synthese. Ik hoop op geloof in de liefde. Ik hoop dat zo God ooit bij ons zal komen wonen. Hoop die gefundeerd is in een belofte, die Jezus in het Marcus-evangelie aan zijn leerlingen geeft. Kijk naar de vijgenboom. zo gauw zijn takken uitlopen en in blad schieten, weet je dat de zomer in aantocht is. Kijk zo naar de hemel: dan zal men de Mensenzoon zien komen op de wolken, bekleed met grote macht en luister.

Dat zal in de toekomst zijn. Eens ooit.

En we worden uitgenodigd om dát te geloven. Als hart onder de riem, als bemoediging, als hoop in bange dagen, als troost voor ons onze gewonde zielen. Tegenover datgene wat hun ogen nu zien en dagelijks mee geconfronteerd worden: de verwoestende gruwel, die alles ontheiligt, tegenover alles wat via televisie, kranten, internet zich aan óns netvlies opdringt, zal dan ooit een hemels perspectief komen te staan.

⁶ NRC 3 augustus 2015 Als klimaatverandering niet op de juiste manier wordt aangepakt, kan deze niet meer worden omgekeerd. Dat heeft de Amerikaanse president Barack Obama vandaag gezegd bij de presentatie van zijn plan tegen de opwarming van de aarde. Obama noemde klimaatverandering “de grootste bedreiging van onze toekomst”. Het Clean Power Plan van Obama moet leiden tot meer duurzame energie, een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en minder afhankelijkheid van fossiele energie. Dat moet schade aan de natuur, het klimaat en de volksgezondheid tegengaan. Over een paar maanden vindt in Parijs opnieuw een internationaal klimaatoverleg plaats. Volgens NRC-journalist Maartje Somers gaan de maatregelen die Obama nu meldt verder dan tot nu toe (een eerdere versie werd vorig jaar gepresenteerd) bekend was:

“Het plan treft vooral kolencentrales, verantwoordelijk voor driekwart van de uitstoot van de Amerikaanse energiesector. Het plan dwingt energiebedrijven versneld over te stappen op hernieuwbare energie, en, in mindere mate, op schaliegas en kernenergie.” Volgens Obama kijken vervuilende landen als China naar de VS als het aankomt op duurzame technologie en het aanpakken van vervuilen. Washington heeft in dit geval dan ook een voorbeeldfunctie, aldus Obama: “Als de wereld voor zijn zwaarste uitdagingen staat, leidt Amerika de weg voorwaarts. Als wij dit niet oplossen, doet niemand het.”

De president haalde ook uit naar cynici die zeggen dat het probleem te groot is om op te lossen. Hij zei hier “absoluut niet in te geloven”, maar zei wel dat er tempo gemaakt moet worden met serieuze plannen om klimaatverandering tegen te gaan. Bovendien is niets doen geen optie, aldus Obama:

“Wij zijn de eerste generatie die iets merkt van klimaatverandering en de laatste die hier iets aan kan veranderen. We hebben maar 1 thuis en 1 planeet. Er is geen plan B.

En dan ziet Johannes' voor zijn geestesoog een nieuwe stad, een stad van vrede daalt uit den hoge neer; een stralende bruid is zij, gereed om begin en bron van nieuw leven te zijn, het tegenbeeld van de hoer van Babylon, die opkwam uit de beerput van de boze.

En misschien kennen we nog het begin van de bijbel: die begint met een paradijselijke tuin, waarin mensen hun grenzen overschrijden met alle ellende van dien. Hier eindigt de bijbel. Met het tegenbeeld van een stad. Die uit de hemel neerdaalt. Made in heaven. De bijbel begint met een tuin en eindigt met een stad. Het onheil komt van de mensen, het heil komt van God. Een nieuwe stad, een stad van vrede daalt uit den hoge neer; een stralende bruid is zij, gereed om begin en bron van nieuw leven te zijn, het tegenbeeld van de hoer van Babylon, die opkwam uit de beerput van de boze.

En het is belangrijk om dit vast te houden: mensen hoeven geen toren te bouwen om naar de hemel te reiken, nee, omgekeerd komt deze stad aanzweven en landt als een groot luchtkussen kasteel op het gras van de aarde. De hemel zal de aarde kussen, zoals een bruidegom zijn bruid.

En er zal een muur om de stad zijn, niet als bescherming, dat is niet meer nodig, het gaat daarbij meer om de poorten, die openstaan naar alle windrichtingen. En in Johannes droom staan er engelen, niet om te controleren of tegen te houden, maar om uit te nodigen. Ook hier weer een tegenbeeld. We herinneren ons wellicht dat Adam en Eva het paradijs verlaten moesten en een engel bij de éne poort moet waken. De tijden zullen totaal veranderd zijn. Niet meer zullen er engelen tegenhouden, maar uitnodigen, niet één poort, maar twaalf, genoeg voor alle volkeren om Gods stad binnen te trekken, waar het goed is om te wonen.

En in de nieuwe stad zal geen tempel meer zijn, want God komt daar wonen tussen de mensen. Niet in een ivoren toren, maar in een tent. Om dicht bij de mensen te zijn. Want zo ziet Johannes: Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.'

*Zeggen ze dat Hij is opgestaan
waarom is de wereld dan dezelfde,
lijdt Hij zelf dan nog in al de zijnen,
sterft Hij dagelijks nog duizend doden,
altijd door zoals het immers is?*

*Weegt het lijden deze korte tijd
ook niet op tegen de heerlijkheid
die eens komen zal, is duizend jaar
als de dag van gisteren, als een droom,*

*altijd duurt die boze droom nog voort,
roept het bloed van Abel van de aarde,
wordt de stem in Rama weer gehoord,
altijd weer hetzelfde, Rachel weent
om haar kinderen die niet meer zijn.*

*En daar blijft mijn ongeloof bij staan,
dat ik net als Thomas twijfel,
enkel in zijn wonden Hem herken.*

Bij dit gedicht moest ik denken aan het verhaal van de verschijning van Jezus aan Tomas.

Had die niet te voren gezegd: alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zij kan leggen, zal ik het geloven.

Waarop de opgestane Heer verscheen en hem zijn wonden toonde. Nee, die waren niet weggenomen. Het waren littekens van zijn aardse lijden. Sporen van het verdriet, dat hij geleden had. Als hij ze zelfs in de hemel niet was kwijtgeraakt, hoe kan Johannes dan beweren, dat er in het nieuwe Jeruzalem geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn zal zijn?

Misschien is het wel waar, dat nooit alle redenen voor verdriet, rouw uitgesloten zullen zijn en alle herinneringen aan verdriet vergeten, nee, maar is het omgekeerd juist zo, dat als er wel verdriet zal zijn, dan zal het getroost worden, en als er wel pijn zal zijn, het zal geheeld worden, en ook als er wonden zijn, er zal dan genezende balsem zijn. En als er tranen zijn, dan zullen die worden afgewist, niet eens en voorgoed, maar keer op keer, altijd weer.

Want Hij, het leven-zelf, verslindt de dood
tot overwinning en van alle ogen
wist Hij de tranen af. Het ochtendrood

gaat stralend op, een opgang uit den hoge.

En wat ons nu zoveel moeite kost. Om te geloven. Om vol te houden. Zal dan niet meer nodig zijn. Want eens zullen we niet meer hoeven geloven. Zullen we het geloof niet meer nodig hebben. Eens zullen we namelijk zien. Kunnen zien. Mogen zien en zingen: 'My eyes have seen the glory of the coming of the Lord.' Van aangezicht tot aangezicht. Amen.